

Paraules i fets de Dones

Edita

Col·lectiu de Dones en l'Església

D.L.: B-22227-1995 - Preu: 2,50 €

Sumari

Número 33

Octubre-Novembre-Desembre 2004

2	Editorial	8	18 anys del col·lectiu
-Santa Coloma
-Skamot Magdala	13	Flaixos
-Wangari Maathai
-Elfriede Jelinek
3	18 anys del col·lectiu
-Aquell 1986, de grata memòria	9	18 anys del col·lectiu
-Equip de redacció
-Felicitacions	14	Flaixos
-Leyla Zana
-Som capaces de jutjar aquest fet?
-Prostitutes de Guatemala
-Dones indígenes d'Oaxaca
4	18 anys del col·lectiu
-Barcelona	10	Viure i conviure, Fòrum Mundial de Dones	15	Activitats del CDE
-Preparant l'Assemblea General
-La nostra majoria d'edat
5	18 anys del col·lectiu
-Girona
-Horta
-Horta-Sant Quintí	11	Escola de Teologia Feminista, IV Curs de tardor	15	M. Pau Trayner i Vilanova
6	18 anys del col·lectiu
-L'Hospitalet - "Can Serra"
-Rubí	12	Pàgines viscudes
Felicitació Nadal	16	Agenda
7	18 anys del col·lectiu
-Sabadell
-Volem viure la fe	12	Ressenya
-10 Palabras clave en Teologia Feminista
-Una teologia de l'alliberament per a la vella i rica Europa		

EDITORIAL

"La dona deixà la gerra, corregué al poble i va dir a la gent: veniu a veure un home que m'ha dit tot el que he fet. ¿No és pas el Crist?... Molts samaritans d'aquell poble van creure en Ell per la paraula de la dona.." Jo 4,28-29,39.

QUI SOM?

Un grup de persones de diferents opcions de vida i professió, inquietes i sensibilitzades per la situació de la dona al si de l'Església i de la societat, en les quals hi descobrim una falta de coherència real amb el missatge evangèlic.

QUÈ PRETENEM?

Volem ser un grup de reflexió i d'acció, conscients de la importància que té, o hauria de tenir, per a la comunitat eclesial, l'aportació femenina, en igualtat de condicions que l'home, per tal d'enriquir-la i com a dret que ens dona la nostra pertinença al Poble de Déu. Com a membres seus, volem intervenir en la seva marxa enmig del món.

Volem viure la fe de manera adulta i responsable amb un esperit crític i constructiu. No pretenem grans coses, ni ens volem perdre en interpretacions complicades de lleis eclesials, fetes per homes i al servei només dels homes. El nostre treball va encaminat a desbloquejar la situació marginal que l'Església manté respecte a la dona i que xoca amb els avenços socials i amb la mentalitat del nostre temps.

Volem que canviï l'actitud negativa que té l'Església envers la dona. Aquesta actitud ha influït i continua influïnt en la societat, no sols de casa nostra, sinó també del món sencer. Això faria avançar la plena igualtat home-dona arreu i ajudaria que la dona assolís com a persona, tots els drets i tots els deures. Així s'aconseguiria una major justícia i fraternitat evangèliques.

Treballar perquè la jerarquia abandoni la seva mentalitat masculista, és, al nostre entendre, una lluita a favor de totes les dones, siguin quines siguin les seves creences, donada la influència moral que encara té l'Església a nivell mundial.

LA DONA, AVUI, QUÈ POT APORTAR DE NOU A L'ESGLÉSIA?

Una nova visió. Tots els aspectes que afecten tant la fe com la vida de les persones, són viscudes de diferent

manera pels homes i per les dones. A més, la diferent formació que fins ara hi ha hagut, ha fet que la dona es mantingui marginada i la seva veu silenciada, en la societat i en l'Església. La dona ha de poder aportar avui a la comunitat, essent com és ella mateixa, una part viva de l'Església, una nova creativitat i, junt amb l'home, fer factible una renovada evangelització.

Una nova reflexió. Una aportació teològica nova (femenina), que sigui escoltada en les aules de formació, juntament amb la dels homes. I també la reflexió de la dona de base que s'ha mantingut fidel a pesar de les dificultats.

Un nou llenguatge, que tingui en compte i que respecti l'existència de les dones, tant en la pregària com en

la interpretació de les escriptures. I fins i tot un llenguatge de dona, que ella mateixa pugui expressar la seva fe amb les seves paraules.

Una nova acció. Les dones volem aportar a l'Església una nova manera de fer i una nova vitalitat. La direcció i l'acció, al nivell que sigui, ha de ser compartida per homes i dones, segons els carismes de cada u i no segons el seu sexe.

Una nova estructura. La societat tendeix a acceptar uns esquemes democràtics, les opinions i el vot de cada u decideixen la marxa dels esdeveniments. L'Església ha de fer un esforç i adaptar-se a la nova mentalitat. Els cristians no podem tenir un esquema per a la societat i un altre per a l'Església. La democratització beneficiaria en gran manera la promoció de la dona, que a poc a poc podria accedir a ministeris i serveis que ara li són vedats en nom de lleis i costums heretats dels homes.

Un nou espai de llibertat, on la persona i sobretot la dona amb una problemàtica forta personal o col·lectiva, sigui acollida, compresa i acceptada. Que el respecte a les consciències i a les diferents opcions que es poden donar al llarg de la vida, puguin ser viscudes sense cap mena de marginació eclesial.

* * * * *

Han passat 18 anys i ens adonem que els objectius del Col·lectiu encara són vigents i demostren una visió profètica, atenta als Signes dels Temps, per part de les dones que iniciaren el Col·lectiu de Dones en l'Església.

Amb el pas dels anys les coses han anat canviant, però no gaire. Sobretot a nivell eclesial la immobilitat és total respecte l'acceptació de les dones en paritat amb els barons.

Conscients de l'evolució social i dels canvis que una part del Poble de Déu ha fet en aquest tema, revisem els objectius a fi i efecte de respondre a les necessitats actuals.

Redacció

18 anys del Col·lectiu

Ens plau fer partícips de la nostra celebració d'aniversari, a totes les persones que ens llegiu i per això tot seguit us traslladem les experiències viscudes de l'inoblidable 6 de novembre.

AQUELL 1986, DE GRATA MEMÒRIA

Generació rere generació, la Humanitat, per inèrcia o lligada a les corretges de transmissió de tradicions interessades a sotmetre uns als altres, els pobles, grups socials o persones, ha mantingut a través de la Història uns privilegis per a alguns i molts costums només justificats per lleis arbitràries, imposades generalment mitjançant violències de tota mena, sovint valent-se de la ignorància i la mansuetud dels subordinats.

Però per sobre de tota llei humana, hi ha la llei de Déu que és el far essencial per a qui vol seguir el traç de la Bona Nova de Crist, que ho resumeix tot i que avui dia ningú no pot al·legar de desconèixer, en el nostre àmbit, perquè l'Evangeli ens ha ben assenyalat el camí, i tothom tenim a l'abast l'esperit d'amor de les seves paraules.

Així és que, tot i a batzegades i amb penes i treballs, la fillada de Déu va obrint els ulls i fa passos endavant cap a la utopia, empesa aquesta per homes i dones que en un moment donat de lucidesa i embranzida, gosen plantar cara a situacions que clamen per ser esmenades.

Ara fa divuit anys, va esclatar un d'aquests moments de decisió i coratge. Un minúscul

grup de cristianes reflexives es va constituir en la llavor del Col·lectiu, a fi de reclamar a la nostra Església Catòlica, per

dels nostres objectius) així com el criteri "soto voce" de molta més gent catòlica que no sembla, van convergint en un

nova, que aquesta ja se'ns esmuny dels dits per tot arreu. (Relacionat amb Mt, 9,16-17)

Considerem, però, que

Fundadores del CDE

una banda, la consideració de paritat home/dona, tal com ens correspon. "Déu va crear l'home a imatge seva, el va crear a imatge de Déu, creà l'home i la dona." (Gènesi 1.27). I per altra banda que actualitzi la seva manera de fer a allò que indiquen clarament els signes dels temps, (Lc. 12,56) per veure bé on és el gra entre muntanyes de palla. Les reflexions, denúncies i esforços d'antany, van germinar en la terra airejada i fecunda del Concili Vaticà II i ja van donant fruit. Els arguments pouats en l'Evangeli i en els estudis teològics (que són també un

mateix desig de viure la fe en la realitat del nostre present tal com va fer Crist en el seu.

La nostra veu, doncs, sense valer-se de la cridòria sinó de l'esperança i de la fortitud, i a més nosaltres, alliberades de la candidesa i prestes al diàleg, anem fent passos imparables.

El passat és experiència per aprofitar i història per escriure. El futur ...? depèn!

Vagi, doncs, en aquestes paraules tot l'agraïment a aquelles profètiques i decidides dones que el 1986 van saber dir: *Ara és l'hora germanes de posar fil a l'agulla per a fer una túnica*

col·laborar amb perseverança en la bona tasca que elles van iniciar, és el millor reconeixement que totes nosaltres podem oferir a: Assumpta Anglès, Assumpta Carmona, M. Antònia Aragay, M. Josefa Aigé, M. Rosa Recasens, M. Teresa Josa, Magda Tomàs, Maria Martinell, Montserrat Grau i Sefa Amell.

En aquests moments de records per a la trajectòria del CDE, se'ns fan presents de manera especial i afectuosa, totes aquelles companyes que durant aquest temps ens han deixat per anar a gaudir de la nova vida promesa.

Joana Ripollès

Siguin aquestes primeres paraules per agrair la labor de les organitzadores de la festa, i a la resta per participar-ne tot i que a algunes els hagi representat un esforç ser avui en aquesta celebració.

Bé, el que ara seria lògic és que avui, en aquesta commemoració, fes una repassada a la història dels moments més importants, o que han tingut més ressò mediàtic, dels que ens han fet més felices, o dels que hem quedat més satisfetes. Crec que hem d'estar ben contentes de la feina que hem fet i fins i tot ens n'hem de sentir orgulloses perquè ha estat profitosa, depenent de les circumstàncies.

Tanmateix 18 anys donen per a molt, però això les pioneres ja ho sabeu i us vull estalviar repeticions, i les de nova generació ho podeu consultar en els nostres arxius i en les memòries anuals, o bé tot repassant les revistes i els llibres que hem publicat. Sempre hem volgut conservar la nostra història precisament perquè a les dones, ens ha costat molt de tenir-ne, d'història.

En canvi vull dirigir la mirada cap al futur. Però quin és el futur?

Voldríem no haver de pensar-hi perquè ja estigués tot aconseguit, però ens adonem que encara ens queda molta feina per fer. D'entrada, cal que ens hi impliquem totes perquè el futur no es fa sol. Totes les dones que esperem algun canvi en la societat i que estimem l'Església, ens hi hem de comprometre.

Sabem que sense les dones l'Església no té futur. El nostre és un món on hem trobat, en la societat, camins i estratègies per arribar a poder decidir, i l'Església avui, ha de ser també un espai on les dones hem de tenir lloc propi com a persones. Cal que ens impregnem bé d'aquesta idea.

Aquesta seguretat ens ha d'"empoderar". Això que vivim és un canvi històric. S'estan posant les pedres per construir una altra Església on, finalment, i com Jesús volia, hi hagi un lloc per a tothom. També per a les dones, el que en diem discipulat d'iguals. Mentre no ho aconseguim l'Església no serà l'Església dels i de les deixebles, sinó que continuarà essent l'Església de la jerarquia. I la jerarquia és la que és.

BARCELONA

Per això és imprescindible que, en aquest canvi històric, s'impliquin també els homes, ja que segur que ells també senten la necessitat d'un canvi de maneres i de sensibilitats i

Sefa Amell

que s'adonen que la seva participació, paritària amb les dones, serà profitosa per a tothom, ja que cap grup o societat no pot viure amb la meitat de la seva gent sotmesa a l'altra meitat. Això no és de cap manera evangèlic. I precisament perquè estem segures que l'Església ha de ser mediació i sagrament, no s'ha de permetre que sigui parcial. Ara només una petita part hi té la paraula.

La nostra feina, doncs, és manifestar les mancances que hi trobem. Per a nosaltres la principal és que no es reconegui la plena humanitat efectiva de les dones, la qual cosa ens ha de dur a ser una mica més atrevides, qüestionadores, imaginatives, llestes, protestatàries, astutes, sempre, però sempre, de "bon rotllo". Cal posar més el dit a les nafres, a les llacunes del llenguatge, a la manca de dirigents dones, al "continuum" d'acudits irreverents amb les dones, amb les beates, les mongetes, les missaires. Hem d'armar-nos d'arguments, de proves, de raons, no podem quedar-nos amb paraules buides de contingut.

Hem de treballar, llegir, estudiar, escoltar, reflexionar. Intensificar, si cal, la nostra preparació personal; cadascuna ha de fer el seu propi esforç de formació, tingui l'edat que tingui. Quantes de nosaltres no hem llegit cap llibre ni cap article interessant en el darrer mes? Ens ho hem

de proposar seriosament perquè si no ens quedaríem sense paraules, amb arguments repetitius i ja sabuts.

Ens hem guanyat una credibilitat que no hem de perdre. Com a CDE també hem de fer un esforç. No crec que hàgim perdut el temps, però potser haurem de diversificar el treball i ajudar d'alguna manera aquelles dones que tinguin desitjos clars d'aprofundir en la teologia feminista. La formació és vital si volem anar endavant.

Tenim una Revista que és una eina de coneixement i d'enllaç entre nosaltres que potser no hem expandit encara prou, però que cada vegada és més aconseguida i que serveix a alguns grups per treballar. Disposem d'una plana web, ja molt ben estructurada on podem posar el que vulguem i ha de ser un mitjà per a fer-nos conèixer. Hem creat l'Escola de Teologia Feminista amb una col·lecció de llibres publicats, però que possiblement ha d'ampliar el seu radi d'acció i adreçar-se a un públic més extens. Treballem juntes en els diferents territoris aprofitant idees i aprenent les unes de les altres. I sobretot hi col·laboren persones molt vàlides, amb un gran entusiasme, una bona preparació, grans idees i amb força!

Amb aquesta força hem de mirar més enllà. El futur de l'Església que està en entredit, sembla tocat de mort. Des de sempre les dones hem estat portadores de vida i n'hem tinguda la cura, però mai encara no ens han deixat intervenir.

Fins quan esperarem? No és ja el nostre moment? Per què no decidim nosaltres mateixes què volem i què ens correspon? Doncs, posem-ho en pràctica!

Potser ja ho hem començat a fer... No pas soles sinó en xarxa i creant lligams amb els altres grups afins, d'amigues i d'amics, d'aquesta, la nostra Església, i comptant i aprenent amb les dones de les altres Esglésies cristianes.

Tenim el cap clar, les idees endreçades, els arguments consolidats... Hem de tirar endavant! Aquest és el futur que desitjo per al nostre CDE, que ja està en marxa, imparabile...

Sefa Amell

GIRONA

El Col·lectiu de Dones en l'Església de Girona, ens sumem a la Festa del 18è aniversari del Col·lectiu de Barcelona.

Nosaltres, portem 9 anys com a grup de dones, i 8 treballant amb vosaltres. Avui ens sentim contentes i orgulloses del camí que anem fent juntes.

Tot mirant enrere, ens adonem com a poc a poc, hem anat avançant. Començarem en veu baixa, i ara, gràcies a vosaltres, ens atrevim a dir les coses cridant. Érem un grup de dones amigues, i el nostre nom era: "Les dones de Sant Pau". Comentàvem entre nosaltres, la poca gràcia que ens feia el nostre nom, ni

ens agradava sant Pau, ni volíem ser seves!!!. (ara ja hem après que n'hi ha de pitjors...). En conèixer el CDE, el sant Pau va convertir-se en el nostre cognom, no volem renunciar-hi!, amb els anys, ens hem conegut, no li tenim tanta "mania", fins i tot l'estimem. El principi del nostre grup, va ser amb molts més somriures i rialles... que llàgrimes. El camí, en anar-hi entrant, s'ha tornat "costerut" amb més dificultats, angúnies i decepcions que rialles. Però per sort ha augmentat el nombre, i amb menys esforç perquè ho fem plegades, anem treballant. A Girona, intentem buscar la

punta humorística a tot, és per això les transformacions en ninots de la nostra Magdalena, per felicitar-nos i felicitar la gent; les anades a la festa Major d' Ullà; els berenars i sopars als locals de sant Pau; i posar-nos l'estola per tocar els nassos (que ara trobem a faltar una mica).

De vosaltres hem après a ser "atrevides", per això ja no tenim vergonya de demanar-vos la vostra ajuda, per fer presentacions de llibres, xerrades, mini cursets, celebracions conjuntes.... Les que no heu vingut encara, prepareu-vos! perquè ja us ho demanarem! Nosaltres hi posem la gent, les ganes

d'aprendre, els locals, vosaltres ens hi porteu junt amb la vostra amitat, la ciència, els coneixements. Ara ens resta només felicitar-vos i felicitar-nos per la Majoria d'Edat. Us anunciem que com que no és un nombre rodó, cal que anem pensant ja amb la celebració dels 20, dels 25 i dels 50. Compteu amb nosaltres! Avui és un bon dia per agafar aquest compromís. **PER MOLTS ANYS!!!**

Piuà Salvatella

HORTA

Crec que no és fàcil de descriure el nostre Grup d'Horta d'una manera imparcial, perquè a poc a poc hem anat fent una petita xarxa d'amistat, i això és molt important per a viure aquest trajecte del Regne.

En les nostres trobades, discutim algun fet que ens hagi cridat l'atenció de la jerarquia de l'Església, que fins ara tant hem patit i patim en les nostres diòcesis. Després ens encoratgem mútuament i ens n'alegrem per la nostra opció de seguir el camí que ens hem proposat. També estem molt con-

tentes de com es va expandint el grup de dones de Girona, i d'altres llocs de Catalunya.

Un altre dels temes que hem tractat ha estat la manera de comprendre la situació dels immi-

Equips d'Horta

grants, els avanços de la societat davant de l'homosexualitat així com diferents fets concrets de la vida diària que no podem passar-los sense comentar i que finalment, ens han fet descobrir com afrontar-los amb la nostra visió de dones i cristianes.

L'experiència viscuda de reunió de dos grups diferents, ha estat del tot positiva i enriquidora perquè les opinions també ho van ser, cosa que ens fa prendre la decisió de perseverar en aquest tipus de reunió.

Esther Ruizaguirre

HORTA-SANT QUINTÍ

El nostre és el grup que primer es va constituir a Horta dins del CDE. Pertanyem a la Parròquia de Sant Josep de Calassanç, institució que des del primer dia ens va acollir amb molta complaença. Però, les components del grup, com a bones germanes, des que em vaig posar

malalta, no varen dubtar de venir elles a fer les trobades a casa meva.

Cada curs procurem llegir algun dels llibres que recomana el Col·lectiu, aprofundir-lo i, a la vegada, obtenir-ne un creixement per al nostre viure i conuiu. El bo del grup és que tenim diversitat d'opi-

nions per a poder-nos ajudar, ja que anem des de les més crítiques a les que no ho són tant. Penso que això també és molt valuós. No us dic res més ja que si a l'any vinent també em cal fer el resum llavors no sabré què dir-vos.

Pepita Valls

L'HOSPITALET - "CAN SERRA"

Sóc de la segona formada del Col·lectiu i a partir d'aquells anys del Fòrum "Home i Evangeli" cal dir que aquest grup ha estat per a mi un referent en l'espiritualitat i pastoral de la Casa de Reconciliació, parròquia de Can Serra.

El Grup de dones del Barri, en les seves tertúlies, han demanat moltes vegades aclariments bíblics i el que hem anat aprenent totes juntes, ha estat la base de conscienciació de totes plegades.

Jo he estat en contacte amb la realitat de la gent amb pocs estudis i de com la seva interpretació, del fet religiós havia conformat les seves vides. Però a partir de la parròquia i a poc a poc, s'ha pogut parlar de la nostra visió teològica i

han esdevingut alliberades de moltes coses que oprimien el seu esperit.

La diferent classe social fa difícil que moltes d'elles vinguin, a participar a les nostres trobades d'estudi, però a les reivindicatives a la Catedral, no hi han faltat. Al Barri llegim la nostra revista que ha esdevingut, fins i tot, la lectura en català a les classes setmanals d'aquesta llengua i a la vegada fa possible el debat dels continguts que molts d'ells els són orientadors de allò que passa en el si de la nostra església, i penso que van conformant la seva manera de viure la fe des de la seva condició de dones, i que malden perquè l'Església s'obri al fet de la dona.

M. Pau Trayner

Maruja Soliño i M. Pau Trayner

Dieciocho años de lucha
Hoy, es nuestro aniversario
La iglesia no nos escucha
este es, nuestro calvario.

Pero seguimos luchando
Tenemos mucha paciencia
Y tenemos mucho aguante
Y además mucha experiencia.

Seguiremos adelante
Sin descanso, con firmeza
Somos un gran colectivo
De mujeres en la Iglesia

Maruja Soliño

RUBI

Enhorabona. Festegem la majoria d'edat del CDE, la majoria d'edat d'un projecte entusiasmador, potser utòpic en aquell 1986, però que el transcurs dels anys ens ha mostrat que era possible aconseguir utopies i que ens indica que n'aconsegurem moltes més.

Miro enrere per veure l'inici del CDE a Rubí el 1987, un any després del naixement del CDE a Barcelona. La Montserrat Cañís i jo mateixa anàrem a veure el rector de la nostra parròquia de Sant Pere, Mn. Joaquim Rius, li vàrem explicar els objectius del CDE per demanar-li si a les dependències parroquials podíem organitzar alguns actes; comptàrem amb el seu suport, que agraïm, i molt aviat s'uniren a nosaltres la Teresa Miralles i la Rosa Prats.

El nostre Grup tingué des del començament un caire ecumènic, en comptar amb la col·laboració de la Natalhie Reverdin, pastora protes-

tant de Ginebra, que feia poc temps que vivia a Rubí. En aquella època era força insòlit que una protestant vingués a la parròquia, tant per a

Membres de Rubí

una comunitat com per a l'altra. També les pioneres de Barcelona, la Sefa Amell, la Magda Tomàs, la Ma. Antònia Aragay, la Ma. Rosa Recasens..., més tard també la Ma. Pau, vingueren a donar-nos un cop de mà.

Quina fou la reacció de la feligresia davant el CDE? Una sorpresa i un cert enrenou ... Moltes dones anaven a preguntar-li al rector la seva opinió: "mossèn què fem, anem a escoltar el que ens diuen?" Resposta: "no m'ho pregunteu a mi, aneu-hi, escolteu i després vosaltres mateixes opineu" I així vàrem anar plantant llavors...

Fem un salt en el temps. El CDE té 18 any; en aquests anys la societat civil ha avançat en l'acceptació dels moviments feministes. Actualment, nosaltres, a Rubí, som una referència de dones cristianes feministes; ens solidaritzem amb les iniciatives de la Regidoria de la Dona de l'Ajuntament; des d'aquest àmbit laic es veu

amb tota normalitat que dintre del feminisme hi hagi dones cristianes.

Des de l'àmbit cristià també es veu amb més normalitat la nostra existència, s'estigui més o menys d'acord; les incògnites d'altres temps han anat desapareixent. Amb tot, a parer meu, a les dones cristianes de Rubí, encara els cal, molta sensibilització per anar separant el gra de la palla del discurs clerical que ens arriba.

Les persones, les comunitats, les societats, som filles d'un espai, d'una cultura, d'una història. Rubí,

encara que ciutat, és un poble, un poble gran, i aquest fet configura la seva gent. Possiblement aquesta realitat es pot extrapolar a altres poblacions amb un context social, cultural i religiós, semblant.

Voldria apuntar un repte de futur: tant de bo que els coneixements que anem adquirint amb l'estudi de la teologia feminista, alhora que ens enriqueixen i ens possibiliten d'argumentar i posicionar-nos davant de discursos eclesiàstics patriarcals, fóssim capaces de fer-los arribar a persones que mai no s'han plante-

jat, ni possiblement es plantejaran, que el missatge evangèlic es pot viure d'una manera més alliberadora, sobretot per a les dones. Cal, però, molta pedagogia...i segur que el repte és difícil.

Per acabar, deixeu-me somiar, m'agradaria que no calgués cap teologia per demanar una Església més paritària, més acollidora, més humana; m'agradaria que en tinguéssim prou amb la Bona Nova de l'Evangeli de Jesús de Natzaret.

Montserrat Grau i Grau

SABADELL

Les amigues de Sabadell ens han alegrat la festa amb una cançó de creació pròpia, adaptada a la música de "Cielito lindo".

HIMNE (per aquesta ocasió) DEL COL·LECTIU DE DONES EN L'ESGLÉSIA

Unes dones molt inquietes
buscant justícia
i d'idees netes
es troben a la vida,
i de seguida
comencen feina

Amb la Sefa presidenta
que mai es cansa
ni res l'espanta

i unes companyes a mida,
dins de l'Església
les ments canvien

Ai, ai, ai, ai, Poder: Tremola!
que s'ha acabat la paciència
de les callades i "bones dones"

Sabadell les ha seguit
formant un grup molt eixerit

que treballen
ben vistes
per ecumènics i feministes

Entre totes tombarem
costums i vicis molt arrelats,
posant al lloc que toca
alguns conceptes petrificats.

Volem viure la fe

La FE, una manera d'entendre el món que no es fia de les aparences, que intueix la possibilitat d'eixamplar la consciència, una intuïció que se'ns fa present enfront de les limitacions de tota mena, perquè notem que som un vector d'aspiració infinita, que Algú l'ha inoculat. Hi ha algú que està trucant.

Les dones sentim que hem de travessar el sostre que ens ofega, aclapara, que impedeix la trajectòria de la fletxa de l'esperit i el que li passa a la dona li passa també a la Humanitat, malgrat que els homes es creguin que treuen avantatges de la nostra alienació.

El que li passa a la Mare li passa als fills. Els homes queden més mal parats, en la seva condició humana, per la inclusió dins d'un destí imposat (per a molts) d'exploitadors.

Totes les transformacions (revolucions) pensades des del Patriarcat, es queden en cataplasmes que semblen canviar-ho tot per no canviar res. "Tot està per fer i tot és possible". Frase carregada de bona fe, però que no s'adona que fer "el possible" dins del sistema androcèntric és només pintar el sepulcre deixant intacta la putrefacció. Una possibilitat és tan sols una espècie de reorganització del sistema que es manté dins de les seves regles. No es fa res més que "re-

Amenitzant la festa

modelar" el que ja és, segons les seves directrius. Cal realitzar l'inaudit, és a dir, allò que no és ni tan sols pensat per aquest sistema. Cal fer el que és capaç de pensar la dona conscient situada en la perspectiva de fora del Patriarcat. La gosadia enfront als poders fàctics que reiteren la ceguesa del "Això no pot ser".

I això és el que Crist féu en un ambient de dones

que saberen veure la necessitat de realitzar l'impossible. Aquesta és la nostra fe. Aquesta és la nostra aspiració, el nostre irradiador que ha de travessar els murs vers l'infinit, el sùmmum de l'evolució espiritual, la capacitat per a moure les muntanyes de qualsevol progrés humà.

Conxita Domenech

SANTA COLOMA

Conèixer el CDE ha suposat per a nosaltres:

- Trobar resposta a molts dels interrogants que teníem.
- Canviar la nostra percepció de l'Església.
- Madurar la nostra manera de viure la fe.
- Prendre consciència de la situació de la dona en el si de la institució.
- Recolzar les propostes que surten del Col·lectiu

Rambla de Santa Coloma

Però tot això reclama unes obligacions que costen de fer i a més a més en el nostre grup, per la diversitat de les que en formem part, és força difícil aconseguir la participació de totes, perquè el

desplaçament fora del barri representa un esforç que no totes les persones estan disposades a fer.

Malgrat això, es valora molt el fet de pertànyer al Col·lectiu perquè a través d'ell es pot transme-

tre i divulgar tot allò que s'hi fa, i a més a més a la nostra comunitat avaluem positivament que a Santa Coloma també hi hagi un grup del CDE.

M. Teresa Mollà

SKAMOT MAGDALA

Sona estrany el nom, però aquest és el que a poc a poc anem fent nostre.

Durant el Sínode (sí, aquest grup també n'és fruit!), algú va proposar que les més joves podríem provar de trobar-nos periòdicament per intentar fer reflexió des de la teologia feminista. El grup es va eixamplar gairebé des del principi per invitacions personals i el formem nou dones, en la trentena i amb realitats ben diferents, gairebé totes de l'àrea metropolitana excepte una lleidatana.

Què fem? Al llarg d'aquests mesos hem anat veient com treballar. Vam començar amb un text de la Schüssler Fiorenza, després un capítol del seu "Pero ella dijo", i finalment, des de fa unes quantes reunions, triem una dona de la Bíblia. Un parell de nosaltres prepara la informació sobre el text bíblic amb una guia exegetica senzilla que ens va fer arribar la Teresa

Forcades. Aquest mini-equip fixa els deures de totes: reflexionar, dir el que més ens ha cridat l'atenció, situar-nos en el lloc de la dona concreta i escriure el que ella ens diria,... Hem treballat de moment la profetessa Anna, la Prisca (quina donassa!) i darrerament i sense acabar, la Samaritana. Sopem plegades en to distès (i cada cop es fa realitat el miracle dels pans i dels peixos i ens

sobra molt de menjar!) i, tot i que sempre ens fem bons propòsits d'acabar d'hora, la reflexió compartida s'allarga fins a hores intempestives.

Anem rotant les cases (inclosa Lleida) i la darrera la vam fer al Col·lectiu perquè coneguessin el local aquelles que encara no hi havien estat.

Com resumir el viscut? Hem creat uns vincles forts entre nosaltres. Algunes hem comentat que sembla que ens coneguem des de fa molt. Analitzar les dones bíbliques ens ha permès de verbalitzar moltes coses nostres, el que fem i sentim, des d'on mirem el món i la vida. Moltes de nosaltres tenim grup de revisió de vida, de pregària, CVX... Però veiem que les nostres trobades no s'hi superposen: és un espai diferent, de formació, de compartir, d'amistat que neix, de prendre consciència del nostre ser dona i de mirar els textos bíblics amb els nostres ulls. Un regal!

Skamot Magdala

EQUIP DE REDACCIÓ

El Col·lectiu de Dones en l'Església ha complert 18 anys. En la celebració d'aquesta majoria d'edat ens agradaria aportar-hi també, els nostres comentaris amb la voluntat d'agrair a tothom les seves col·laboracions en la revista "Paraules i fets de Dones" des del seu inici. És un reconeixement ben merescut, ja que gràcies a l'esforç de totes es fa possible la seva publicació.

Haver conegut el Col·lectiu és per a nosaltres un privilegi. En som ben conscients. Per això desitjaríem que altres persones se'n poguessin beneficiar.

Hem d'anar prenent consciència de la força que encara avui tenen les religions amb els seus postu-

Treballant

lats antifemenins i patriarcals. Cal posar al descobert la hipocresia del poder jeràrquic-dictatorial que utilitza el fet religiós en benefici seu i emmascara el missatge cristià, fent-lo sectari i parcial, sobretot per a les dones.

La interpretació de la Bíblia en clau teològica-feminista es fa del tot necessària. Ens agradaria que les pàgines de la nostra revista en divulgúessin el seu contingut per a enriquiment de tothom.

Us demanem, doncs, que continueu ajudant a l'elaboració de "Paraules i fets de Dones". Aporteu-hi tot allò que considereu important, inclosa una crítica constructiva i, entre totes, esforcem-nos a difondre-la per aconseguir que altres persones puguin afavorir-se com nosaltres, d'aquesta experiència col·lectiva.

Redacció

FELICITACIONS

Una felicitació al Col·lectiu de Dones en l'Església que avui celebra els 18 anys de la seva fundació.

El 1986 unes quantes dones sensibilitzades i escandalitzades per la situació discriminatòria que patia el gènere femení a l'interior de l'Església, varen decidir formar aquest grup. Amb esforç i paciència, i superant totes les dificultats que la jerarquia i una bona part del clergat els ha anat posant al llarg de tots aquests anys, han aconseguit implantar-se arreu de Catalunya i oferir uns programes molt seriosos d'activitats de sensibilització, formació i denúncia sobre la seva situació en l'Església.

En els darrers anys han treballat per elaborar una teologia feta des de la visió de la dona que ha aportat un conjunt

Detall d'algunes de les participants a la celebració

de treballs molt interessants.

De tot cor, moltes felicitats per la majoria d'edat, pel vostre treball, per la il·lusió i esperança que transmeteu i pels projectes que voleu emprendre.

Església Plural

Moltes gràcies! Va ser un dia esplèndid, m'ho vaig passar d'allò més bé. I com que feia molt de temps que no havia anat enlloc vaig gaudir d'un

dia d'aniversari molt i molt especial amb totes vosaltres. Vàreu fer un dia gran, tot era perfecte i molt bo.

Montserrat Fernàndez

La Asociación de teólogas españolas se une hoy, 6 de noviembre, a la fiesta de "Les Dones" y os felicita por vuestra «mayoría de edad». Un abrazo.

Marta López Alonso

Secretaria de la ATE

Felicidades por los dieciocho años. Sois estupendas

Elfriede Harth

Estimada Sefa: Felicito molt cordialment a tot el Col·lectiu en la seva majoria d'edat i també per la bona feina que feu totes plegades. Gràcies en nom de moltes altres dones.

Núria Raventós

Presidenta de Cristianisme al Segle XXI

Viure i conviure, Fòrum Mundial de Dones

Del 29 al 31 de juliol del 2004 i dins el Fòrum Universal de les Cultures que va tenir lloc a Barcelona, s'hi celebrà el Fòrum Mundial de les Dones sota el lema: VIURE I CONVIURE.

Unes dues mil persones, la majoria dones de tot el món, van debatre la problemàtica que la societat actual, enlloc, no té resolta envers les dones.

A les sessions plenàries, als debats simultanis, a les taules rodones i als tallers, es plantejà tot el ventall de qüestions que avui afecten, no solament les dones, sinó a tots els éssers humans, ja que totes i tots constituïm la societat i junts vivim i convivim. Per tant, és positiu per a tothom avançar vers unes relacions paritàries de respecte mutu, de revalorització de tots els valors humans amb capacitat d'adquisició per a la persona, sigui aquesta dona u home, sense que el gènere ho condicioni.

Al Fòrum es parlà del DRET ECONÒMIC. Es valorà la independència econòmica, clau per a la llibertat de les dones. Si hem aconseguit un grau important d'autonomia respecte a la tutela masculina en molts àmbits, ha estat gràcies al treball remunerat al qual hem tingut accés d'uns anys ençà i que ens ha permès decidir i orientar les nostres vides de manera personal i lliure. El dret a l'EDUCACIÓ, al MERCAT LABORAL i al CONTROL DE LA NATALITAT són els factors fonamentals que han estat decisius per a l'alliberament i l'autonomia de les dones.

També s'esmentaren els DRETS POLÍTICS i els DRETS CIVILS. La política, en canvi, és un aspecte de poder que, a nivell global, acusa la nostra absència. Es parlà de noves formes de democràcia, de noves maneres de fer política, a partir del consens, del diàleg, de la comunicació al servei de la ciutadania. Es tractà també el tema de la paritat per llei i de les seves conseqüències i dels seus beneficis, perquè mentre la mitjana de dones en la política sigui tan poc significativa a la majoria de societats del món, cal potenciar quotes mínimes de la nostra presència en l'afer polític per afavorir l'aportació femenina fins arribar a la normalització. És a dir, accés a les tasques públiques per la vàlua i la confiança que mereix la persona, in-

dependentment que sigui aquesta un home o una dona.

Les DONES i les RELIGIONS fou un dels temes tractats amb força i que va tenir un ressò especial per la incidència d'aquestes en la distribució de rols per a ambdós gèneres. Totes les religions han estat i continuen sent fonamentalistes per a les dones. Les

Imatge del Fòrum Mundial de les Dones

religions han contribuït, de manera específica i amb una forta càrrega sacral (en nom de Déu) a la marginació i subordinació de la dona respecte de l'home, apartant-la de l'espai públic, espai de la visibilitat, i l'han reït en el racó domèstic segons l'esquema patriarcal, el qual ha servit de model i pauta a les religions.

Les DONES i la PAU. Sense justícia no és possible la pau i mentre les desigualtats de tot tipus afectin el nostre món, els conflictes continuaran omplint de patiment i de mort molts pobles i molta gent. Especialment les dones, les criatures i la gent gran, en són les principals víctimes. Ens cal una pedagogia de la pau per eradicar la violència de les nostres vides i del trosset de món on ens movem.

Les NOVES MASCULINITATS també van estar tingudes en compte en el Fòrum. Hi va haver una bona assistència d'homes tots ells sensibilitzats per la situació de violència de gènere i de la marginació de les dones arreu del món, amb més o menys incidència. La seva aportació i les seves reflexions juntament amb la voluntat de desmarcar-se del model patriarcal: mascliste-jeràrquic, van contribuir a

la riquesa del diàleg i a l'esperança d'una nova humanitat teixida per ambdós gèneres caminant conjuntament, en paritat, aportant cadascú els seus valors en benefici del conjunt, sense més condicionaments que els donats per la pròpia personalitat.

No cal pas dir que la ideologia feminista va impregnar els discursos i

l'ambient. El Feminisme ha estat clau per a l'alliberament de les dones i per a la presa de consciència de la pròpia dignitat i dels seus drets. És el Moviment més revolucionari del nostre temps ja que socava el fonament essencial de la societat: el Patriarcat. Per això ha rebut tanta crítica per part de molts que hi veuen l'acabament dels seus privilegis i del seu "status" de poder absolut. S'ha intentat ridiculitzar-lo de moltes maneres a fi i efecte que el desprestigi l'enfonsés. No ha estat així. Les idees feministes que propugnen un món més just basat en la paritat de gèneres, en la igualtat d'oportunitats per a tothom i en la conscienciació de la dona respecte de la seva vàlua com a persona, potenciant la seva autoestima personal, ha anat fent camí i evolucionant al llarg del temps. Avui dia som moltes les dones que tenim en compte els seus postulats que ens han fet créixer i madurar com a persones lliures i responsables, capaces de decidir per nosaltres mateixes, segures i esperançades d'aconseguir els nostres ideals de més justícia i igualtat.

Magda Tomàs

Escola de Teologia Feminista, IV Curs de tardor

Dissabte 23 d'octubre al matí, molt abans de l'hora ja hi havia una munió de dones esperant que obrissin les portes de la casa Golferichs "El Xallet" on celebrariem el IV Curs de tardor. La conversa era molt animada i augurava la visió del que seria aquest curs: participació i comunicació. Per fi, a les 10 pujàrem a l'auditori d'aquest magnífic edifici modernista de la Gran Via.

La Magda Tomàs ens va introduir en el tema del Curs: "EL SAGRAT: PODER O ESPAI DE LLI-BERTAT? *Parlar del Sagrat d'una manera crítica, però constructiva i alliberadora*- ens va dir-ens pot ajudar a créixer en autoestima i consciència de la nostra dignitat com a filles d'un Déu Pare-Mare ple de bondat i misericòrdia.

El masculí s'ha apropiat del Sagrat. L'ha interpretat segons la seva mesura i se n'ha servit segons li ha convingut. Jesús de Natzaret va desmitificar el Temple i apropià Déu a la humanitat sencera.

Seguidament la Judith Seubas i Goixart, sòcia del Col·lectiu, ens va fer la magnífica ponència: "Dibuixant el sagrat: una possible aproximació".

Prèviament presentà una dinàmica per fer-nos prendre consciència del tema.

Pervertim el sagrat quan el posem per da-

vant de la persona. Pervertim la idea del sagrat quan sacralitzem un déu, quan no respectem el silenci de Déu com

nova era amb la seva mort. Ell aboleix la sacralitat del sàbat i diu a la samaritana que Déu només se l'ha d'adorar

tes us passen davant cap el Regne de Déu. Va fer una radiografia del poder que té encara avui el sagrat i com

Curs de tardor

espai sagrat, espai de llibertat perquè així la persona pugui actuar sense imposicions.

La perversió del sagrat ha estat especialment nefasta per a les dones i cultures minoritàries. La imatge de Déu presentada com a masculina, que posa límits, i explicada amb llenguatge masculí, reforça el patriarcat i margina el femení.

La Pastora metodista evangèlica, Nathalie Reverdin, ens va fer treballar en grup després de la seva exposició sobre la Gestió del Sagrat. Ens va recordar com el vel del temple, el *Sancta Sanctorum*, s'esquinça de dalt a baix quan Jesús inaugura una

en esperit i en veritat, i no sols al temple.

Vam detectar juntes falsos sagrats que hi ha al voltant nostre, i la violència sagrada que encara s'exerceix contra les dones, sobretot a les esglésies.

L'endemà una emotiva i profunda celebració, ens va aplegar i unir al voltant del Sopar del Senyor Jesús. La pregària, sentida i compartida en profunditat, ens va empènyer amb noves forces cap a la missió alliberadora del nostre Col·lectiu.

L'antropòloga Dolores Juliano va captivar l'atenció de tothom amb la seva xerrada *La deconstrucció del sagrat: Les prostitu-*

és utilitzat contra les dones.

Ens recordà com molts pobles anomenats primitius tenen una idea de pecat molt diferent. Una cosa és la transgressió de normes socials que són castigades per les mateixes lleis de la societat i una altra cosa és el pecat. Pecat és el mal que es fa contra allò que no es pot defensar: persones, animals, plantes i ecosistema.

La utilització del col·lectiu de les prostitutes com a arma per a sotmetre totes les dones, va ser una visió summament interessant perquè ens passa desapercebuda per a la majoria de la gent.

Roser Garriga

Pàgines viscudes

El meu marit ingressat a l'hospital amb pneumònia greu. L'habitació és de dos pacients, separats per una cortina. Passa una setmana, s'han fet amics, l'altre ja està bo, s'acomoda i marxa. Entra el nou malalt, aspecte repulsiu, ple de nafres, crostes i pells per tot el cos. Dorm i ronca tot el dia, menys quan està despert, que renega i insulta, i demana la "metadona" a crits. Fa pena. Quan està normal és respectuós. Passen quatre o cinc dies i no ve ningú a veure'l. Un dia ve una senyora gran, impedida; s'acosta a la cor-

tina i diu :-José. -Madre, ¿por què has venido? no lo merezco, con lo mal que me he portado. Vete! me avengüenzo, vete!. Sa mare només contesta: -eres mi hijo. S'hi està una estona, silenci. Marxa.

Als dos o tres dies truquen per telèfon. Sí, dic: -José es para ti. Sento que diu: -no madre, no vengas, esta noche he llorado mucho; voy a cambiar de vida, te lo prometo, pero ahora no vengas, no soy digno. Passen dos dies més. Un matí, quan arribo, el meu marit ja ha esmorzat i el del veí està intacte. M'apropo a la cortina "bon

dia José". Cap resposta, trec el cap, sembla que dorm, però no ronca; m'estranya. Què faig? En aquell moment arriba l'infermera. -Qué haces José, a ducharte! Cap resposta. També miro. Al cap d'un moment tothom corre, ens treuen fora a mi i al meu marit amb llit i tot. Al corredor. Tots els intents per reanimar-lo són inútils. És mort. 39 anys.

Ja ho va dir a la seva mare "voy a cambiar de vida" I Déu mare-pare, l'ha acollit. Resonen dins meu les seves paraules "He llorado mucho... no soy digno".

M. Antònia Aragay

*De nosaltres depèn que el pas del temps
no malmeti els senyals que hi ha escrits a les pedres*

*i que l'Hoste que els anys anuncien, no trobi
la casa abandonada, i fosca, i trista.*

Miquel Martí i Pol

Que l'Esperit del Nadal obri de bat a bat el cor a tothom,
perquè la PAU i la LLUM omplin el Món

RESSENYA

Llibres recomanats pel Col·lectiu:

• NAVARRO, M., de MIGUEL, P. (Editores) *10 Palabras clave en Teología Feminista*. Navarra 2004. Ed. Verbo Divino

A partir d'unes paraules clau: experiència... compromís... festa... tradició... etc., les autores exposen, aprofundeixen els seus punts de vista, els seus coneixements i opinions de teòlogues feministes.

• RECASENS I ARIZA, Maria Rosa. *Una teologia de l'alliberament per a la vella i rica Europa*. Barcelona 2004. Editorial Claret

De nou la M. Rosa ha publicat un altre llibre que tal com indica Carme Peix en el Pròleg, ens diu que nosaltres, els europeus, també ens hem d'alliberar de la teranyina invisible que ens impedeix de captar certes realitats amb l'objectiu d'aconseguir un món millor, més obert, més just i més respectuós.

 FLAIXOS

Wangari Maathai

És la primera dona que va obtenir un doctorat a l'Àfrica Oriental i Central. Mai encara el Comitè Nobel noruec no havia atorgat el seu guardó a una dona africana. Ha estat Wangari Maathai, qui l'ha aconseguit. Activista ecologista keniana, de 64 anys, amb un ampli reconeixement internacional per la seva veterana lluita pel medi ambient i les llibertats del seu país.

Al desembre del 2002 va entrar, com a diputada, al Parlament per un marge aclaparador (27.992 vots davant els 554 del seu rival més directe), fins que el gener del 2003 va ser nomenada per l'actual president Mwai Kibaki, per al càrrec de Ministra adjunta (Secretària d'Estat) de Medi Ambient, Recursos Naturals i Vida Salvatge del seu país.

Reproduïm tot seguit, algunes de les seves respostes a l'entrevista publicada a El Correu de la Unesco (núm. 251, gener 2000) amb el títol "Wangari Muta Maathai: el planter de la democràcia.

"...Lamentablement per a molts dirigents del planeta el "desenvolupament" és sinònim de cultius comercials extensius,

preses hidroelèctriques de grans dimensions, hotels i supermercats i articles de luxe, és a dir, d'expoliació dels recursos humans i naturals. Es tracta d'un enfocament a curt termini que no fa atenció a les necessitats bàsiques de la població -alimentació adequada, aigua potable, habitatge, atenció hospitalària, informació i llibertat.

Aquesta frenètica cursa cap a un suposat desenvolupament ha deixat de banda la protecció ambiental. El problema és que els governants no sols no assumeixen la direcció de les campanyes de protecció ambiental com haurien de fer, sinó que són, en gran part, responsables de la destrucció del medi ambient."

"..Quan als anys setanta ensenyava a la universitat de Nairobi, vaig adonar-me que els drets acadèmics de les professores no

eren respectats pel fet de ser dones. El meu primer combat va consistir a reivindicar aquests drets. Simultàniament, em vaig enfrontar a problemes relacionats amb la meua feina però que al principi no havia vist amb claredat, com els drets humans. Va ser així com vaig començar a participar en una campanya a favor de la democràcia."

"...Fins fa pocs anys, hi havia persones que se m'apropaven pel carrer i em murmuraven: "Estic amb vostè i reso per vostè". Tenien tanta por que no volien que ningú els sentís. Conec casos de gent que tenien por de parlar-me o que els veïssin amb mi perquè podien ser castigats".

"...Els nostres homes pensen que les dones africanes han de ser obedients i submises, i en cap cas superiors als seus marits. No tinc el més mínim dubte que al principi molta gent em va combatre perquè sóc una dona i perquè era intolerable que tingués opinions concloents.

Sé que en algunes ocasions alguns homes amb posicions destacades, entre ells el President Daniel Arap Moi, es van burlar de

mi. Hi va haver parlamentaris que em van retreure el fet d'estar divorciada. Crec que en el fons esperaven que posant en dubte la meua condició de dona aconseguirien sotmetre'm. Després es van adonar de l'error".

"...El continent africà necessita ajuda internacional per tal de millorar la seva situació econòmica. Però la major part de l'ajuda exterior per a l'Àfrica és més aviat una teràpia de supervivència davant els flagells socials: programes de socors contra la fam, assistència alimentària, control de la natalitat, camps de refugiats, forces de manteniment de la pau, missions humanitàries. Amb prou feines es destinen recursos per a programes de desenvolupament sostenible com formació i educació funcionals, creació d'infraestructures, producció d'aliments o estímul a les empreses.

Espero que en aquest nou mil·lenni hi hagi nous dirigents a l'Àfrica. Confio que aquests dirigents es preocuparan més del seu poble i utilitzaran els recursos del continent per a ajudar els africans a sortir de la pobresa."

Redacció

Elfriede Jelinek

Elfriede Jelinek ha estat guardonada amb el premi Nobel de Literatura, però ja ha fet palesa la impossibilitat de recollir-lo personalment per motius de salut. Nasqué el 1946 a Müzzuschlag (Àustria), filla de pare jueu, xec. Va es-

tudiar música i literatura i optà per la narrativa i el teatre.

Segons l'Acadèmia Sueca, la seva obra desvetlla "amb una excepcional passió lingüística el poder autoritari dels clixés socials". Un dels seus temes bàsics és la impossibilitat de la

dona "d'aconseguir una vida completa en un món on són pintades en base a imatges estereotipades".

La seva obra no és coneguda al nostre país, a excepció del llibre "La pianista", que es convertí en un supervendes com a conseqüència de la

pel·lícula "El Piano".

Ens congratulem que hagi estat una dona la mereixedora d'aquest premi, donat que entre totes les edicions només se n'han premiades nou. La primera fou Selma Lagerlöf, escriptora sueca, el 1909.

Redacció

Leyla Zana

Amb nou anys de retard ha estat lliurat el premi Sajarov per a la Llibertat de Pensament, a Leyla Zana, escriptora nascuda l'any 1961 en la regió kurda del sud-est de Turquia. L'ajornament d'aquesta entrega, ha estat com a conseqüència de l'empresonament de la guardonada l'any 1994 fins el seu recent alliberament que ha estat una vertadera sorpresa.

Durant els anys 80 mentre Leyla anava de presó en presó per a veure el seu marit captiu, es va convertir en la veu de les

dones que tenien els marits segrestats pel règim turc. En la dècada dels 90 va dur la seva visió feminista a la creació del periòdic Yeni Ülke, que finalment es va veure obligada a tancar per l'acorrala-

ment constant del govern. Fou parlamentària en la legislatura turca amb un 84% dels vots del seu districte, convertint-se en la representat real per als kurds, fins que l'empresonaren junt amb tres parlamentaris kurds, acusada de "traïció". En aquest judici considerat pel Tribunal d'Estrasburg com a "no equànime" s'hi va poder escoltar la declaració del fiscal: "L'acusada, el 18 d'octubre de 1991, va dur roba i accessoris de groc, verd i vermell (els colors de la bandera kurda) men-

tre prenia la paraula davant el públic del poble de Cizre". Va ser sentenciada a 15 anys de presó.

Des d'allí ha firmat molts articles i un llibre ("Escrits des de la presó") publicat en anglès. Un dels articles sobre el Newroz, la festa kurda, va provocar l'extensió de la seva sentència en dos anys més.

Leyla Zana, va recollir el premi Sajarov tot dirigint-se al president de la Eurocàmara, Josep Borrell, amb un "moltes gràcies" en català.

Redacció

Som capaces de jutjar aquest fet?

A Badajoz una noia romanesa volia vendre la seva filla de quatre mesos per cinc-cents euros. Tot regatejant va acceptar-ne tres-cents. S'aconsegüí que les autoritats intervinguessin abans de consumir-se la venda. *Què és allò que pot empènyer una mare a vendre la seva filla?*

Redacció

Prostitutes de Guatemala

Han optat per formar un equip de futbol que les deixi apropar-se a la societat. D'aquesta manera volen defensar que són mares com totes les altres i que se senten dones com qualsevol altra. Volen cridar l'atenció perquè la gent conegui la seva problemàtica.

Es pot pensar el que es vulgui sobre les prostitutes, però hem de reconèixer que la societat és molt cruel, ja que sols es culpabilitza d'aquesta activitat les dones, en cap cas s'acusa els homes que la co-generen.

Redacció

Dones indígenes d'Oaxaca

Fa un temps vam tenir l'oportunitat, a través d'ACAT, d'entrevistar Dolores Villalobos Cuamatzi, membre del Consell Indígena Popular d'Oaxaca, CIPO-RFM que va venir al nostre país per fer patent, de viva veu, els problemes que pateixen els indígenes mexicans, i demanant ajut pel seu poble, mitjançant escrits de suport, comandes dels productes agra-

ris que ells cultiven i també aportacions econòmiques per ajudar-los en la seva lluita. Concretament, d'aquestes dones ja en vam parlar en la nostra revista nº 26.

En l'entrevista ens par-

là dels temes següents: el treball que desenvolupen en les seves comunitats. La lluita de tots en defensa del poble indígena. La dedicació molt especial de les mateixes dones per conscienciar-se de la necessitat d'estar preparades en formació de tot tipus.

Ajornem, doncs, donar més detalls de l'entrevista a l'espera de completar les notícies que ens

arriben sobre el fet que Dolores és una de les 15 persones detingudes per la policia, infants inclosos, pels greus esdeveniments ocorreguts el 14 de setembre davant del Palau del Govern de la seva ciutat, a causa de la lluita que porten els indígenes en defensa dels seus drets, i més a més per aconseguir una llibertat per a tothom.

Redacció

Activitats del CDE

Tot seguit recollim les manifestacions que han enviat diversos grups del Col·lectiu que treballen a Catalunya, amb el desig de fer conèixer els actes més importants que desenvolupen.

Preparant l'Assemblea General

El Col·lectiu dóna mostres de maduresa. Una d'elles és que es reuneix i prepara la pròxima Assemblea.

Primer el diàleg entre nosaltres anava sols en una direcció: veure les característiques que implica el càr-

rec de presidenta. Però l'Esperit va bufar i vam descobrir que no era qüestió de veure, sinó també de concretar tasques grans i petites perquè així cadascuna, segons el seu temps i generositat sabés on apuntar-se, i entre moltes, o totes,

col·laborem activament en la marxa i bon funcionament que requereix el Col·lectiu.

Ànims doncs, demostrem que sabem treballar pel bé de tot-hom.

Carme Fortuny

La nostra majoria d'edat

Amb l'alegria de la trobada per celebrar la nostra festa, entre salutacions i abraçades i en un ambient ple de les melodies de Mahler, les dones del CDE, familiars i amics, un total de 81, vam entrar a la sala de l'hotel Montblanc.

Enmig d'un gran cercle format pels assistents, on cridava l'atenció un artístic arbre, es va llegir l'Evangeli de la dona encorbada, d'acord amb la nostra opció per enaltir la dignitat de la dona; ella pot restablir físicament la seva figura i assoleix el nivell i la categoria que li corresponen com a ésser humà.

L'arbre simbolitzava en les arrels els diferents nutrients per al creixement i l'exuberància del nostre CDE. Hi havia referències a la fundació, al desenvolupament i a l'ajuda que hem de fer contínuament

per mantenir-lo.

Llavors es va demanar que la persona més gran del CDE passés un símbol d'unció a la persona més jove, i aquesta als altres. Va ser un símbol de l'energia rebuda per tal de poder dipositar després a les arrels de l'arbre, les llavors que prèviament se'ns havien repartit. Cadascuna expressava mitjançant les llavors el que més li havia impactat al llarg d'aquests 18 anys.

Es va parlar de la finalitat de la nostra vida i on ens poden portar les vi-

vències de cada dia, que només tindran un fruit valuós si van acompanyades de la pràctica quotidiana d'estimar.

Ens va acabar de donar energia l'exposició que ens va fer la Roser Cirici sobre l'autoestima. La conclusió va ser la consideració que ens mereixen els altres mitjançant la comprensió, fins i tot en aquells fets que creiem que, en principi, no podem acceptar. Si els estimem, trobarem el millor camí per entendre la veritat dels qui ens envolten.

I en un menjador amb un sostre estelat vam gaudir d'un dinar senzill i exquisit amb la companyonia i alegria de tots.

Una petita sorpresa-records ens esperava: un medalló de ceràmica amb la figura de la nostra Maria Magdalena.

Després vam tornar a passar a la sala per escoltar les cançons del grup jove Caliu que va saber donar veritablement "calidesa a l'acte".

I com a final de festa, el pastís d'aniversari, cava, cants, ball...i El cant dels adéus.

En el Col·lectiu queda la ceràmica on un estol d'orenetes, sempre unides, que travessen el món, ens recorden que els anys "passen volant..." 1986-2004.

**Margarida Aragay
i M. Engràcia Pastor**

M. Pau Trayner i Vilanova

El Ple de l'Ajuntament de L'Hospitalet de Llobregat, celebrat aquest mes de novembre, va aprovar d'atorgar el Títol de Distinció Ciutadana a la nostra companya M. Pau Trayner i Vila-

nova, juntament amb cinc persones

més, per la seva especial projecció social i per la feina feta en favor de la cultura i el desenvolupament de la ciutat.

En el cas de la M. Pau aquesta distinció ha vingut avalada

per la petició que van fer les mateixes dones de Can Serra, amb la finalitat que públicament se li reconegués la tasca que dia a dia porta a terme al barri.

Accepta, doncs M. Pau la nostra més

cordial enhorabona per aquesta distinció, tot desitjant que durant molts anys puguis realitzar el teu treball encaminat molt principalment, vers les dones.

Redacció.

AGENDA

S'està acabant l'any i en el moment de tancar la revista no tenim encara definits els temes per al proper. Conseqüentment agraiem que reserveu els primers i tercers dilluns de cada mes, ja que seran dedicats respectivament: a diversos temes d'interès per a tothom, i a rebre tota la informació que s'acumula d'un mes a l'altre. Oportunament s'indicaran els títols a debatre.

- 17 de novembre (18,30 h.) "Taller de Litúrgia Interreligiosa" per Angelina Esteve - Places limitades (per ordre d'inscripció)
- 22 de novembre (18,30 h.) Trobada informativa
- 13 de desembre (18,30 h.) Festa de Nadal

Activitats a Girona

- 20 de novembre (16 h.) "La Marginació de la dona en l'Església" per Lluïsa Geronès - Lloc: Carmelites. Avda. Montilivi, 27
- 28 de desembre (16 h.) "Dibuixant el sagrat" per Judith Seubas. Lloc: Parròquia de Sant Pau (C/.Narcís Blanc)

Activitats Sabadell

- 16 de novembre (19,30 h.) "Però, l'Església què és? Per què ens serveix?" per Magda Tomàs
- 14 de desembre (19,30 h.) L'Eucaristia d'Advent"

Ambdós actes se celebraran a Sala del Racó del Campanar de Sant Fèlix de Sabadell. Trav. de l'Església, 6

NOTA REDACCIÓ

Molt a pesar nostre, hem observat una errata d'impremta apareguda a la portada de l'anterior revista (nº 32) on figura la paraula "Perquè", quan realment la forma correcta és "Per què".

Butlleta de subscripció

Quota anual 10€

Nom i cognoms _____ Adreça _____

Població _____ Telèfon _____

Tipus de subscripció anual per rebre **Paraules i fets de Dones**

Domiciliació bancària _____

Nom del/la titularAdreça

D.P.Població

Banc o CaixaEntitatControl.....Oficina.....Nº compte/llibreta

Us prego que fins a nova ordre carregueu al c/c o llibreta indicada els rebuts que us presentarà el Col·lectiu de Dones en l'Església, en concepte de subscripció al Butlletí **Paraules i fets de Dones**.

Signatura